Μάθημα 10, 7/12/2023

ΛΕΞΙΚΟΛΟΓΙΑ, Ζ’ ΕΞΑΜΗΝΟ

Πανεπιστήμιο Πατρών
Τμήμα Φιλολογίας, Τομέας Γλωσσολογίας

Η επιρροή της αγγλικής στα Νέα Ελληνικά

Μία σύντομη παρουσίαση μέσα από παραδείγματα δανείων

Ράνια Παπαδοπούλου
ranpap@upatras.gr

Δομή της ενότητας

- Δανεισμός και αναγκαιότητα δανεισμού
- Η αγγλική ως παγκόσμια γλώσσα επικοινωνίας
- Αγγλικά και Νέα Ελληνικά
  - *Περιπτώσεις λεξικού δανεισμού*
  - *Περιπτώσεις φραστικού δανεισμού*
  - *Νέοι τύποι δανεισμού*

Δανεισμός και αναγκαιότητα δανεισμού

- Μεταφορά στοιχείων από ένα γλωσσικό σύστημα (γλώσσα-πηγή) σε ένα άλλο (γλώσσα-στόχος)
- Ο λεξικός δανεισμός συμβάλλει στην ανανέωση του λεξιλογίου μιας γλώσσας, καθώς αποτελεί πηγή νέων λέξεων
- Λόγοι δανεισμού:

➢ Γλωσσική επαφή

➢ Διγλωσσία των ομιλητών

Δανεισμός και αναγκαιότητα δανεισμού

- Η ανάγκη των ομιλητών να ονομάσουν μία νέα έννοια ή ένα νέο αντικείμενο σε τομείς επιστημονικής, τεχνολογικής και πολιτισμικής γνώσης → αναγκαία δάνεια
  - *Smartwatch, lockdown, body shaming*
- Αντιλήψεις ομιλητών για μία γλώσσα, οι ομιλητές τείνουν να δανείζονται στοιχεία από μία γλώσσα με μεγαλύτερο κύρος, γόητρο, προκειμένου να αναφερθούν σε μία έννοια ή ένα αντικείμενο το οποίο είναι ήδη λεξικοποιημένο στη γλώσσα τους → δάνεια πολυτελείας
  - *Blazer* (αντί για σακάκι), *sneakers* (αντί για αθλητικά), *meeting* (αντί για σύσκεψη), *deadline* (αντί για προθεσμία)

Η αγγλική ως παγκόσμια γλώσσα επικοινωνίας

- Η αγγλική είναι η πιο διαδεδομένη δεύτερη γλώσσα παγκοσμίως, καθώς χρησιμοποιείται από πολλούς μη φυσικούς ομιλητές στις διεθνείς τους αλληλεπιδράσεις → *παγκόσμια γλώσσα επικοινωνίας* ή *lingua franca*

- Είναι κυρίαρχη σε τομείς όπως η τεχνολογία, η επιστήμη, η οικονομία, το εμπόριο, η μουσική, ο κινηματογράφος, η μόδα…

- Είναι η γλώσσα της επιχειρηματικότητας, του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης

Η αγγλική ως παγκόσμια γλώσσα επικοινωνίας - αγγλισμοί

- Η αγγλική επηρεάζει τις γλώσσες παγκοσμίως σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό
- Ο όρος *αγγλισμός* αναφέρεται σε όλα τα γλωσσικά στοιχεία που συναντώνται σε μία γλώσσα και οφείλονται στην επίδραση της αγγλικής
- Οι *αγγλισμοί* μπορεί να είναι απλά (μη ενσωματωμένα και ενσωματωμένα δάνεια), ψευδο-δάνεια, υβριδικές δομές, μεταφραστικά δάνεια κ.ά.
- Ο όρος *αγγλισμός* μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως όρος-ομπρέλα, καθώς περιλαμβάνει όλες τις επιδράσεις της αγγλικής που συναντώνται σε όλα τα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης, όπως τη μορφολογία, τη σύνταξη και τη φωνολογία

Αγγλικά και Νέα Ελληνικά

- Μετά το 2ο μισό του 20ου αι. η αγγλική γίνεται σταδιακά η κύρια γλώσσα επιρροής στον ελληνικό χώρο
- Πριν από αυτή η γαλλική είχε αυτή τη θέση, πλήθος γαλλικών δανείων σε τομείς όπως οι τέχνες, η κοινωνική ζωή, η μόδα, η μαγειρική…
- Είναι η πρώτη κατά σειρά ξένη γλώσσα που θα πρέπει να μαθαίνει κάποιος σήμερα, ήδη από το νηπιαγωγείο
- Η εκμάθηση της αγγλικής θεωρείται σημαντική, για επαγγελματικούς, κοινωνικούς, ακαδημαϊκούς και άλλους σκοπούς
- Σήμερα η αγγλική επηρεάζει πολλούς τομείς της καθημερινότητας, όπως την τεχνολογία, τη διασκέδαση, τη μόδα, τον αθλητισμό, τον επαγγελματικό χώρο και κυρίως το διαδίκτυο (μέσα κοινωνικής δικτύωσης, διαδικτυακά παιχνίδια, κ.ά.)

Αγγλικά και Νέα Ελληνικά – Περιπτώσεις λεξικού δανεισμού

- Απλά / άμεσα δάνεια
- Ψευδο-αγγλισμοί, ψευδο-δάνεια ή ψευδόφιλες μονάδες
- Υβριδικές δομές
- Μεταφραστικά δάνεια

Άμεσα δάνεια

- Λέξεις που εισέρχονται στη γλώσσα-στόχο απευθείας από τη γλώσσα-πηγή
- Σήμερα εξαιτίας της ταχύτατης ανάπτυξης του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης ο αριθμός των άμεσων δανείων που εισέρχεται στα ελληνικά είναι τεράστιος

Άμεσα δάνεια

- *θρίλερ* < αγγλ. thriller, *μιούζικαλ* < αγγλ. musical
- *γκολ* < αγγλ. goal, *σκορ* < αγγλ. score, *τένις* < αγγλ. tennis, *πλέι μέικερ* < αγγλ. playmaker
- *μπλέιζερ* < αγγλ. blazer, *μέικαπ* < αγγλ. makeup, *σνίκερς* < αγγλ. sneakers
- *κομπιούτερ* < αγγλ. computer, *σόφτγουερ* < αγγλ. software, *ονλάιν* < αγγλ. online, *τσατ* < αγγλ. chat, *μπλογκ* < αγγλ. blog, *φόλοουερ* < αγγλ. follower, *ινφλουένσερ* < αγγλ. influencer, *χάσταγκ* < αγγλ. hashtag
- *ντεντλάιν* < αγγλ. deadline, *μίτινγκ* < αγγλ. meeting

Προσαρμογή/αφομοίωση των δανείων

- Μορφολογική προσαρμογή:
- Κάποια από τα παλαιότερα αγγλικά δάνεια παρουσιάζουν μορφολογική προσαρμογή
  - *γκολάρα – γκολάκι – γκολτζής* < αγγλ. goal
  - *σάντουιτσάκι – σαντουιτσάδικο* < αγγλ. sandwich
- Τα περισσότερα, και κυρίως τα πιο πρόσφατα δάνεια δεν είναι μορφολογικά προσαρμοσμένα
- VS τα δάνεια από τα τουρκικά ή τα ιταλικά
  - *κεφτές – κεφτεδάκι* < τουρκ. köfte
  - *γιαούρτι – γιαουρτιού – γιαούρτια* < τουρκ. yoğurt
  - *κάλτσες – καλτσάκι* < ιταλ. calze

Προσαρμογή/αφομοίωση των δανείων

- Φωνητική προσαρμογή:
  - Όλα προφέρονται με βάση τους κανόνες της ελληνικής

- Ορθογραφική προσαρμογή:
  - Τα ξένα δάνεια μεταγράφονται στην ελληνική, με βάση το ελληνικό αλφάβητο
    - *τένις, γκολ, χάμπουργκερ, κοκτέιλ, κομπιούτερ, λάπτοπ....*
  - ΒΛ. δάνεια από τα γαλλικά:
    - *ασανσέρ, γκαλερί, ατελιέ, λικέρ*

Προσαρμογή/αφομοίωση των δανείων

Μια true crime τηλεοπτική σειρά για τον κατά συρροή δολοφόνο που ξέφευγε γιατί κανείς δεν έδινε σημασία στις γυναίκες

Αποφύγετε 3 παγίδες στο επόμενο meeting σας

Ανακαλύψαμε στην Bershka τις ιδιαίτερες μπότες που θα φορούσαν οι πιο cool fashionistas

💙 Νέα Gap Συλλογή! Δημιούργησε ένα μοναδικό look με must have outfits για όλη την οικογένεια. Αγόρασε εδώ: https://bit.ly/3Wmh9pl

Ταξιδάκι express από το @athairport και ανακάλυψα plant-based φαγητό και φανταστικό καφέ στο Artisan Bakery (είσοδος 2 αναχωρήσεων)!

Karavan 3ο drop 💫 Ανακάλυψε τις νέες αφίξεις της αγαπημένης σου μάρκας και αγόρασε εύκολα online. Γράψου στο newsletter μας και κέρδισε 10% Off εάν είναι η πρώτη σου αγορά. ΔΩΡΕΑΝ μεταφορικά με αγορές άνω των 50€.

Μπορείς να βρεις διαθεσιμα όλα τα κομμάτια στα highlights

Τα 10 κομμάτια που δεν πρέπει να λείπουν από τη workwear γκαρνταρόμπα της σεζόν.

Προσαρμογή/αφομοίωση των δανείων

Αν έπρεπε να εγκαταλείψεις το σπίτι σου και την γκαρνταρόμπα σου ποια είναι τα 5 αντικείμενα που θα έπαιρνες αν δεν επέστρεφες ξανά πισώ; Αυτά που θα επέλεγες είναι αυτά που αποκαλύπτουν το προσωπικό σου στιλ. Εμείς σου προτείνουμε τα 5 must have που αν έχεις σίγουρα μπορείς να δηλώνεις fashion expert και μπορούν να αναβαθμίσουν τα σύνολα σου.

[redacted]

- ΌΜΩΣ τα τελευταία χρόνια τα αγγλικά δάνεια εμφανίζονται μη μεταγεγραμμένα

Γιατί μπορεί να συμβαίνει αυτό;

Πιθανοί λόγοι μη ορθογραφικής προσαρμογής των αγγλικών δανείων

- Είναι πολύ πρόσφατα, τα αγγλικά δάνεια σήμερα εισέρχονται στη ΝΕ με ταχύτατους ρυθμούς και δεν προλαβαίνουν να αφομοιωθούν οπότε και χρησιμοποιούνται με τη μορφή που έχουν στα αγγλικά

- Επειδή είναι πολύ πρόσφατα, η μεταγραφή τους στα ελληνικά χρησιμοποιώντας το ελληνικό αλφάβητο, μπορεί να μειώσει σε μεγάλο βαθμό την αναγνωρισιμότητά τους
  - *Μίτινγκ, βέρι τρου, βάιραλ, φαστ φάσιον, μπούμερ, χάιλαιτ.....*

Αυτή η σειρά είναι απλά τέλεια. Είναι κομφορτ ζοουν και αφορα και σημαντικά θέματα.

Πιθανοί λόγοι μη ορθογραφικής προσαρμογής των αγγλικών δανείων

- Η αγγλική θεωρείται γλώσσα με υψηλό κύρος, οπότε η χρήση μη προσαρμοσμένων αγγλικών δανείων πιθανόν δείχνει ότι κάποιος γνωρίζει καλά αγγλικά ή ότι είναι μοντέρνος και «κουλ»

- Η χρήση μη προσαρμοσμένων αγγλικών λέξεων στο διαδίκτυο, σε άρθρα, σε ιστοσελίδες ηλεκτρονικών καταστημάτων κλπ. πιθανόν δείχνει ότι η ιδέα/το προϊόν που παρουσιάζεται ή διαφημίζεται είναι ανώτερης ποιότητας και πιο μοντέρνο σε σύγκριση με κάποιο τοπικό

Άμεσα δάνεια που λειτουργούν ως πραγματολογικοί δείκτες

- Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η εισαγωγή άμεσων αγγλικών δανείων στα ΝΕ, τα οποία λειτουργούν ως πραγματολογικοί δείκτες
- Χρησιμοποιούνται για την επιτέλεση σημαντικών (αφηγηματικών) δραστηριοτήτων και για τη δήλωση των συναισθημάτων του ομιλητή απέναντι σε μία περίσταση
- Εμφανίζονται μεταγεγραμμένα αλλά και μη μεταγεγραμμένα

Άμεσα δάνεια που λειτουργούν ως πραγματολογικοί δείκτες

- *σόρι* και *sorry* ΑΝΤΙ συγγνώμη
- *θενκ γιου / θενκς* και *thank you / thanks* ΑΝΤΙ ευχαριστώ
- *οκέι* και *okay* ΑΝΤΙ εντάξει
- *πλιζ* και *please* ΑΝΤΙ σε παρακαλώ
- *χελλόου* και *hello* ΑΝΤΙ γεια
- *μπάι* και *bye* ΑΝΤΙ γεια
- *μπρο* και *bro* ΑΝΤΙ φίλε

Άμεσα δάνεια που λειτουργούν ως πραγματολογικοί δείκτες

- Αυτές οι λέξεις αγγλικής προέλευσης χρησιμοποιούνται αντί των αντίστοιχων ελληνικών και προσδίδουν μεγαλύτερο βαθμό οικειότητας και άνεσης στην επικοινωνία
- Σε κάποιες περιπτώσεις δείχνουν πως οι ομιλητές είναι πιο μοντέρνοι και «κουλ», π.χ. *χελλόου, μπάι, μπρο*
- Τα αγγλικά δάνεια είναι πιο «ουδέτερα» και κουβαλούν μικρότερο σημασιολογικό φορτίο σε σχέση με τις αντίστοιχες ελληνικές λέξεις, π.χ. *θενκ γιου/θενκς, πλιζ*

Ψευδο-αγγλισμοί, ψευδο-δάνεια ή ψευδόφιλες μονάδες

- Λέξεις που εμφανίζονται σε μία γλώσσα-στόχο και είναι όμοιες ή σχεδόν όμοιες με την αγγλική λέξη
- ΌΜΩΣ παρά τις ομοιότητες που έχουν με την αγγλική λέξη ΔΕΝ εντοπίζονται στα αγγλικά ή εντοπίζονται με διαφορετική σημασία ΚΑΘΩΣ δημιουργήθηκαν στη γλώσσα-στόχο
- Στα ΝΕ:
  - *Bomber* αντί για *bomber jacket* (*bomber* = βομβιστής)
  - *Extension* αντί για *hair extension* (*extension* = επέκταση)
  - *Basket* αντί για *basketball* (*basket* = καλάθι)

➢ Η χρήση τους μπορεί να προκαλέσει προβλήματα στην επικοινωνία μεταξύ φυσικών και μη φυσικών ομιλητών της αγγλικής

Υβριδικές δομές

- Σε κάποιες περιπτώσεις τα αγγλικά δάνεια συνεμφανίζονται με μία ελληνική λέξη και συχνότερα ένα βοηθητικό ρήμα (είμαι, κάνω), σχηματίζοντας υβριδικές δομές
  - *Κάνω like, κάνω follow, κάνω subscribe, κάνω spoil, κάνω spam*
  - *Είναι cool, είναι trendy*
  - *Είναι / γίνεται viral*
  - *Τρώω hate*
  - *Gel φρυδιών*

Μεταφραστικά δάνεια

- Είναι λέξεις που εμφανίζονται στη γλώσσα-στόχο ως τα μεταφραστικά ισοδύναμα των αντίστοιχων λέξεων στη γλώσσα-πηγή
  - *ποδόσφαιρο* < αγγλ. football
  - *τερματοφύλακας* < αγγλ. goalkeeper

- Όμως τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε **κατά λέξη μετάφραση ολόκληρων ιδιωματικών φράσεων** από τα αγγλικά
- Εισέρχονται στα ελληνικά διατηρώντας την αδιαφανή, ιδιωματική σημασία τους

Φραστικά δάνεια μέσω μεταφραστικού δανεισμού

- *Τροφή για σκέψη* < αγγλ. food for thought
- *Σκέφτομαι έξω από το κουτί* < αγγλ. think outside the box
- *Στο τέλος της μέρας* < αγγλ. at the end of the day
- *Πάρε το χρόνο σου* < αγγλ. take your time
- *Βγαίνω από τη ντουλάπα* < αγγλ. come out of the closet
- *Κρύβω / έχω σκελετούς στη ντουλάπα μου* < αγγλ. have skeletons in my closet
- *Κρύβω κάτι κάτω από το χαλί* < αγγλ. sweep sth under the carpet/rug
- *Βγαίνω από τη ζώνη άνεσής μου* < αγγλ. get out of my comfort zone
- *Κλαίω πάνω από το χυμένο γάλα* < αγγλ. cry over spilled milk
- *Παίρνω κάποιον πίσω* < αγγλ. call somebody back

Φραστικά δάνεια μέσω μεταφραστικού δανεισμού

- Πολλές φορές οι εκφράσεις αυτές είναι «αφύσικες» και «ξένες» για τα ελληνικά και μπορεί να προκαλέσουν σύγχυση στους ομιλητές

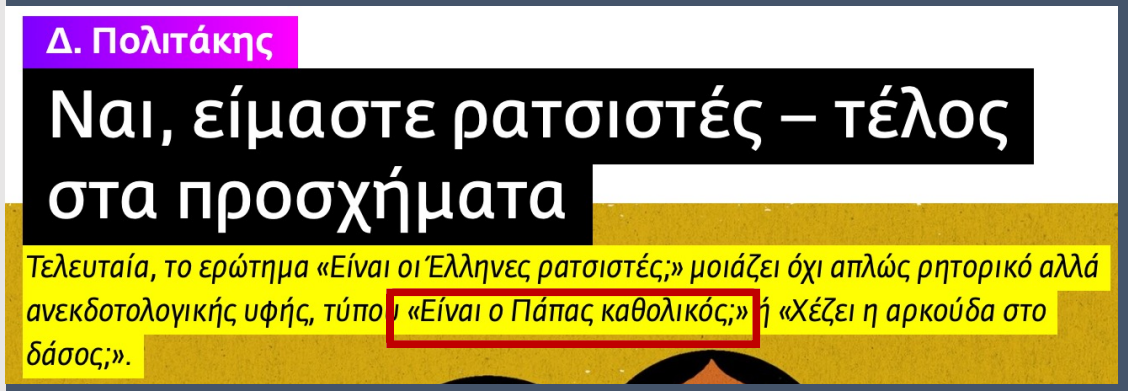

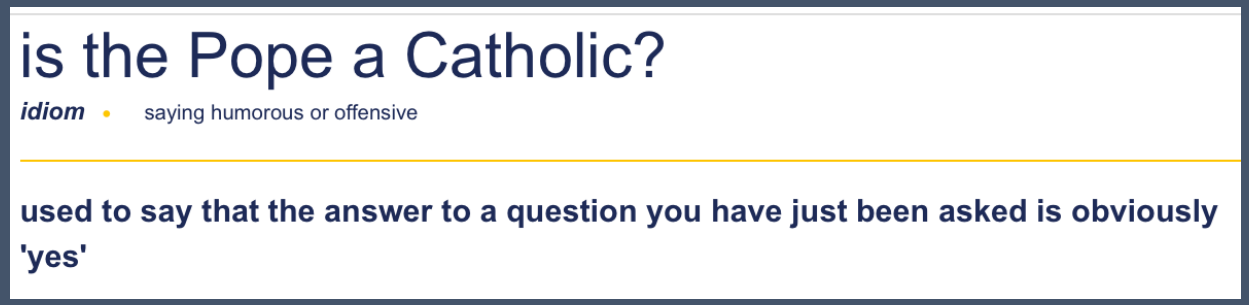

- Εισέρχονται στη γλώσσα μέσω ενός μηχανισμού γρήγορου και εσπευσμένου δανεισμού, κυρίως μέσω του διαδικτύου

Νέοι τύποι δανεισμού

- Σχηματισμός του πληθυντικού με το αγγλικό επίθημα -s

Το Instagram αυξάνει τα posts στο feed από accounts που δεν ακολουθείτε

Δοκιμάζει επίσης posts στο στυλ του TikTok

10 μαγαζιά για άπαιχτα burgers στην Αθήνα

- Τι συμβαίνει με το αγγλικό επίθημα –s του πληθυντικού;

Νέοι τύποι δανεισμού

- Σχηματισμός του πληθυντικού με το αγγλικό επίθημα -s

- Τον τελευταίο καιρό παρατηρούμε το σχηματισμό του πληθυντικού των αγγλικών μη προσαρμοσμένων μορφολογικά δανείων με το κλιτικό επίθημα -s όπως ακριβώς στα αγγλικά
- Το -s του πληθυντικού το συναντάμε τόσο σε μη μεταγεγραμμένα όσο και σε μεταγεγραμμένα δάνεια
  - *Blogs* και *μπλογκς*
  - *Meetings* και *μίτινγκς*
  - *Followers* και *φόλοουερς*
- Το επίθημα αυτό προσκολλάται μόνο σε αγγλικά δάνεια και όχι σε δάνεια από άλλες γλώσσες, όπως τα γαλλικά: **ασανσέρς*
- Ούτε φυσικά και σε ελληνικές λέξεις

Νέοι τύποι δανεισμού

- Υβριδικές ΟΦ με προτροποποιητή

  - Τα τελευταία χρόνια κάνουν την εμφάνισή τους ολοένα και περισσότερο δομές στις οποίες ένα αγγλικό δάνειο (ουσιαστικό), brand name, ή ακρωνύμιο συνήθως μη μεταγεγραμμένο, βρίσκεται σε προονοματική θέση μέσα στην ΟΦ, αποκτώντας δηλ. λειτουργία επιθετικού προσδιορισμού

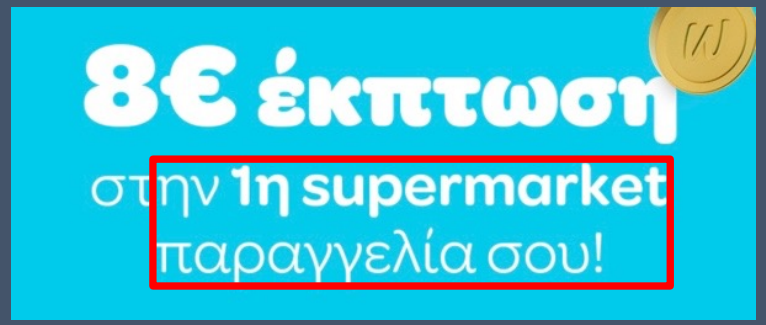

🎁 Κουπόνι 20€ με τις Black Friday αγορές σου!

Τα 10 κομμάτια που δεν πρέπει να λείπουν από τη workwear γκαρνταρόμπα της σεζόν.

Πώς να ελέγξετε εάν η Android συσκευή σας είναι πιστοποιημένη

Νέοι τύποι δανεισμού

- Υβριδικές ΟΦ με προτροποποιητή

- Οι δομές αυτές (ΟΦ – Ο) είναι κοινές στα αγγλικά: *Android device, skincare routine, DIY ideas…*
- Στα ΝΕ παρατηρούμε αντίστοιχες δομές όπου ο προτροποποιητής μπορεί να είναι:

➢ **Επίθετο** : ***baggy παντελόνι*** ΑΝΤΙ παντελόνι baggy

casual ντύσιμο ΑΝΤΙ ντύσιμο casual

flat παπούτσια ΑΝΤΙ παπούτσια flat

vegan/vegetarian πιάτο/επιλογή ΑΝΤΙ πιάτο/επιλογή vegan/vegetarian

➢ **Αγγλικό ακρωνύμιο** : ***BB / CC κρέμα*** ΑΝΤΙ κρέμα BB / CC

DIY ιδέες ΑΝΤΙ ιδέες DIY

PDF αρχείο ΑΝΤΙ αρχείο PDF

USB στικ/στικάκι ΑΝΤΙ στικ/στικάκι USB

Νέοι τύποι δανεισμού

- Υβριδικές ΟΦ με προτροποποιητή

- Στα ΝΕ παρατηρούμε αντίστοιχες δομές όπου ο προτροποποιητής μπορεί να είναι:

➢ **Αγγλικό brand name :** ***Android συσκευή*** ΑΝΤΙ συσκευή Android

Bluetooth ηχείο/ακουστικά ΑΝΤΙ ηχείο/ακουστικά Bluetooth

Facebook λογαριασμός ΑΝΤΙ λογαριασμός Facebook

Samsung κινητό/συσκευή ΑΝΤΙ κινητό/συσκευή Samsung

➢ **Ουσιαστικό :** ***beauty ρουτίνα*** ΑΝΤΙ ρουτίνα beauty

best-seller βιβλίο ΑΝΤΙ βιβλίο best seller

handsfree ακουστικά ΑΝΤΙ ακουστικά handsfree

selfie φωτογραφία ΑΝΤΙ φωτογραφία selfie

Νέοι τύποι δανεισμού

- Υβριδικές ΟΦ με προτροποποιητή

➢ <u>Περιπτώσεις όπου ο προτροποποιητής είναι επίθετο στα αγγλικά</u>

■ ΜΟΝΟ σε αυτές τις περιπτώσεις θεωρούμε ότι είναι επίθετο και στα ελληνικά καθώς δίνεται ως επίθετο στα ΝΕ λεξικά

βετζετέριαν βε-τζε-τέ-ρι-αν επίθ. {άκλ.} (προφ.): που αποτελείται μόνο από λαχανικά: *δίαιτα/πίτσα ~.* • Ουσ.: **βετζετέριαν** (ο/η): άτομο που τρέφεται μόνο με φρούτα, λαχανικά και γενικότ. τροφές φυτικής προέλευσης, ενώ αποφεύγει συνειδητά αυτές που είναι ζωικής (κρέας, ψάρι) για λόγους υγείας, θρησκείας ή ιδεολογίας. *Πβ. βίγκαν.* ΣΥΝ. χορτοφάγος (1) [< αγγλ. vegetarian]

κάζουαλ κά-ζου-αλ επίθ. {άκλ.} (προφ.): (για ένδυση και υπόδυση) ανεπίσημος, καθημερινός: *~ εμφάνιση/παπούτσια/ρούχα. Πβ. σπορ.|| (για πρόσ.) Είναι ~.|| (ως επίρρ.) Ντυμένος ~. Βλ. κυριλέ.* ΑΝΤ. αμπιγιέ [< αγγλ. casual]

κόμπακτ κό-μπακτ επίθ. {άκλ.} **1.** ΤΕΧΝΟΛ. (για αυτόνομο σύστημα ή μηχανισμό) που τα μέρη του είναι διευθετημένα κατά τέτοιο τρόπο, ώστε το σύνολο να καταλαμβάνει σχετικά μικρό χώρο· συμπαγής: *~ κάμερα/φωτογραφική μηχανή.|| (κατ' επέκτ.) ~ σχεδίαση. ~ διαστάσεις (: περιορισμένες).|| (ΠΛΗΡΟΦ.-ΗΛΕΚΤΡΟΝ.) ~ ντισκ (= σιντί, συμπαγής δίσκος).* **2.** καλλυντικό (πούδρα ή μέικ απ) σε συμπυκνωμένη μορφή. [< αγγλ. compact]

φλατ επίθ. {άκλ.} (προφ.): επίπεδος: *(για παπούτσια χωρίς τακούνι:) ~ γοβάκια/μπότες/πέδιλα/σανδάλια (βλ. χαμηλοτάκουνος). (ως ουσ.) Φοράει μόνο ~.|| ~ οθόνη (υπολογιστή). Τηλεόραση ~ (= πλάσματος). Βλ. πλακέ.|| (μτφ.) Πρόχειρο σενάριο και ~ ερμηνείες (βλ. ανιαρός, μονότονος).* [< αγγλ. flat]

Νέοι τύποι δανεισμού

- Υβριδικές ΟΦ με προτροποποιητή

➢ <u>Περιπτώσεις όπου ο προτροποποιητής είναι αγγλικό ακρωνύμιο, brand name ή ουσιαστικό</u>

- Τέτοιου είδους δομές ΔΕΝ ανήκουν στην κατηγορία των συνθέτων διότι δεν πληρούν τα κριτήρια της σύνθεσης στα ελληνικά (π.χ. συνδετικό φωνήεν, μία φωνολογική λέξη) VS *σελφοκάμερα, σελφοκόνταρο*
- ΔΕΝ ανήκουν στην κατηγορία των χαλαρών πολυλεκτικών συνθέτων διότι δεν πληρούν τα αντίστοιχα κριτήρια, π.χ. *η Android καινούρια συσκευή, η Android η συσκευή*…
- ΔΕΝ αποτελούν ειδικές ονοματικές φράσεις καθώς η κεφαλή τους είναι στα στα αριστερά (*πλοίο φάντασμα*), ενώ στις δομές που εξετάζουμε η κεφαλή είναι στα δεξιά (*Android συσκευή*)

Νέοι τύποι δανεισμού

- Υβριδικές ΟΦ με προτροποποιητή

➢ <u>Περιπτώσεις όπου ο προτροποποιητής είναι αγγλικό ακρωνύμιο, brand name ή ουσιαστικό</u>

- Ο προτροποποιητής ΔΕΝ ανήκει στην κατηγορία των επιθέτων, αφού δεν υπάρχει διαβάθμιση και αφού συναντάται σε προονοματική αλλά και μεταονοματική θέση (π.χ. *Android συσκευή – συσκευή Android, selfie φωτογραφία – φωτογραφία selfie*)
- Ειδικά για την περίπτωση των αγγλικών ουσιαστικών, αυτά εισέρχονται στα ΝΕ διατηρώντας την κατηγορία τους

σέλφι σέ-λφι ουσ. (θηλ.) {άκλ. & πληθ. -ς} ΔΙΑΔΙΚΤ. φωτογραφία του εαυτού του, ή της παρέας του, που βγάζει κάποιος στο κινητό κυρ. τηλέφωνο και ανεβάζει συνήθ. στα μέσα κοινωνικής δικτυωσης. *Πβ. αυτοφωτογράφιση.* [< αγγλ. selfie, 2002, γαλλ. ~, 2013]

χαντς φρι ουσ. (ουδ.) {άκλ.}: ΤΕΧΝΟΛ. ακουστικά κινητού τηλεφώνου (για να μη χρειάζεται ο χρήστης να μιλά, κρατώντας το στο χέρι): *ασύρματο (βλ. μπλουτούθ)/ ενσύρματο ~. Στερεοφωνικό ~. ~ αυτοκινήτου. Λειτουργία/συσκευή ~.* [< αμερικ. hands-free]

Νέοι τύποι δανεισμού

- Υβριδικές ΟΦ με προτροποποιητή

➢ <u>Περιπτώσεις όπου ο προτροποποιητής είναι αγγλικό ακρωνύμιο, brand name ή ουσιαστικό</u>

- Αποτελούν μία νέα υβριδική μορφή της ΟΦ στα ΝΕ όπου ο τροποποιητής είναι ένα άκλιτο δάνειο αγγλικής προέλευσης που βρίσκεται σε προονοματική θέση
- Ποσοτικά δεδομένα από τα σώματα κειμένων μας δείχνουν ότι αυτές οι δομές έχουν χαμηλότερα ποσοστά εμφάνισης από την αντίστοιχη δομή της ΝΕ, παραμένουν ωστόσο υψηλά
- Πιθανόν εισέρχονται στα ΝΕ μέσω ενός μηχανισμού γρήγορου και εσπευσμένου δανεισμού και συναντώνται πιο συχνά σε περιβάλλοντα σχετικά με την τεχνολογία, το διαδίκτυο, τη μόδα κλπ. «αντιγράφοντας» την αγγλική δομή της ΟΦ

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ά. 1994. Νεολογικός Δανεισμός της Νεοελληνικής: *Άμεσα Δάνεια από τη Γαλλική και Αγγλοαμερικανική Μορφοφωνολογική Ανάλυση*. Θεσσαλονίκη : Εστία.
- Καραντζόλα, Ε. και Α. Φλιάτουρας. 2004. *Γλωσσική Αλλαγή*. Αθήνα: Νήσος.
- Ξυδόπουλος, Γ.Ι. 2008. *Λεξικολογία: εισαγωγή στην ανάλυση της λέξης και του λεξικού*. Αθήνα : Εκδόσεις Πατάκη.
- Ξυδόπουλος, Γ. Ι. 2019. Εξαγγλισμός και νέα ελληνική: η εισαγωγή νέων λεξικών σχημάτων με μεταφραστικό δανεισμό. Στο Α. Αρχάκης, Ν. Κουτσούκος, Γ. Ι. Ξυδόπουλος & Δ. Παπαζαχαρίου (επιμ.) *Γλωσσική ποικιλία: μελέτες αφιερωμένες στην Αγγελική Ράλλη*. Αθήνα: Κάπα Εκδοτική, 423-435.
- Πετρούνιας, Ε. 2007. Νεοκαθαρεύουσα και εξαγγλισμός της ελληνικής: γραμματικό σύστημα. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 27: 348-360.
- Ράλλη, Α. 2005. *Μορφολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Χάρης, Γ. 2003. *Η γλώσσα, τα λάθη και τα πάθη*. Αθήνα: Πόλις.
- Crystal, D. 20032. *English as a global language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Fromkin, V., Rodman, R. και N. Hyams. 2008. *Εισαγωγή στη μελέτη της γλώσσας*. Αθήνα : Εκδόσεις Πατάκη.
- Görlach, M. 2003. *English words abroad*. Amsterdam: John Benjamins.
- Gottlieb, H. 2005. Anglicisms and translation. Στο G. Anderman & M. Rogers (επιμ.), *In and out of English: For better for worse?*. Clevedon: Multilingual Matters, 161-184.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Haspelmath, M. 2009. Lexical borrowing: Concepts and issues. Στο M. Haspelmath & U. Tadmor (επιμ.), *Loanwords in the World's languages: A comparative handbook*. Βερολίνο: Mouton de Gruyter, 35-54.
- Hjarvard, S. 2004. The globalization of language: How the media contribute to the spread of English and the emergence of Medialects. *Nordicom Review* 1-2: 75-97.
- Mackridge, P. 1985. *The Modern Greek Language: A Descriptive Analysis of Standard Modern Greek*. Oxford: Clarendon Press.
- Papadopoulou, R. 2020. *Evaluating Anglicisation in Modern Greek: a qualitative and quantitative survey*. Doctoral Thesis, University of Patras & University of Lyon.
- Papadopoulou, R. & G. J. Xydopoulos. 2020. The influence of English on Modern Greek: Evaluating some newly imported multiword expressions. In Μαρκαντωνάτου & Α. Χριστοφίδου (επιμ.), *Πολυλεκτικές εκφράσεις: Μελέτες με δεδομένα από την Ελληνική και άλλες γλώσσες*,Δελτίο Επιστημονικής Ορολογίας και Νεολογισμών, 15, 257-279. Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών.
- Pulcini, V., Furiassi, C. & F. Rodriguez Gonzalez. 2012. The lexical influence of English on European languages: From words to phraseology. Στο V. Pulcini, F. Christiano & F. Rodriguez Gonzalez (επιμ.). *The anglicization of european lexis*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 1-26.